

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af arbejderbeskyttelseslovgivningen.

Fremsat den 31. januar 1974 af *Aage Frandsen, Kurt Brauer,
Morten Lange og Grete Westergaard.*

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag til lov om ændring af arbejderbeskyttelseslovgivningen, hvorved følgende formål tilgodeses:

1. Der skal gives et ændret arbejdstilsyn langt bedre muligheder for at kunne føre tilsyn på arbejdspladserne til gavn for de beskæftigede.

2. Der skal indføres en forebyggende miljøafgift.

3. Straffen for overtrædelse af sikkerhedsforskrifterne skal skærpes.

4. De nuværende anbefalingsprægede bestemmelser i arbejderbeskyttelsesloven skal erstattes af bestemmelser, som indeholder pligter og forbud. Det samme gælder de bestemmelser, hvis iværksættelse forudsætter, at det ikke medfører særlige vanskeligheder for virksomhederne.

5. Det lægelige tilsyn skal udbygges væsentligt.

6. Nye kemiske midler, materialer og maskiner må ikke markedsføres, medmindre det er bevist, at de ikke kan medføre sund-

hedsfare. Samtlige arbejdspladser skal godkendes af arbejdstilsynet.

7. Forskningen i bedre sikkerhed, sundhed og arbejdsmiljø skal fremmes.

8. Oplysningsarbejdet om sikkerhed, sundhed og arbejdsmiljø skal udbygges, og der skal stilles strengere uddannelseskra-
v til de personer, der skal betjene kompli-
cerede maskiner.

9. Skifteholdsarbejde mellem kl. 23 og kl. 5 må kun finde sted efter særlig til-
lædelse.

10. Ved alle former for aflønningssyste-
mer kræves godkendelse af arbejdstilsynet,
ligesom aflønningssystemet på den enkelte
arbejdsplads skal godkendes af de dér be-
skæftigede arbejdere.

11. Arbejdsrådets sammensætning skal
ændres.

12. Udarbejdelsen af de særlige bestem-
melser til udfyldning af lovgivningen inden
for de enkelte fagområder skal ske under
medvirken af folk fra arbejdspladserne.

Bemærkninger til forslaget.

Almindelige bemærkninger.

Det foreliggende forslag bygger på det hoved-
princip, som også var gældende ved SF's to tidligere
forslag (fremsat den 19. april 1972 og 23. januar
1973) om ændringer i arbejderbeskyttelseslovgiv-
ningen, at sikkerheden for de beskæftigede skal gå
forud for snævre økonomiske interesser i virksom-
hederne. På dette område bryder forslaget afgø-
rende med de principper, der ligger bag de nuvæ-
rende love, der efter deres indhold ikke burde kaldes

arbejderbeskyttelseslove, men snarere love til sik-
ring af arbejdsgeberens interesser.

De gældende bestemmelser finder man i lovbe-
kendtgørelserne nr. 297, 298 og 299 af 4. juli 1968
om henholdsvis almindelig arbejderbeskyttelse, ar-
bejderbeskyttelse inden for handels- og kontorvirk-
somhed og arbejderbeskyttelse inden for landbrug,
skovbrug og gartneri. De nævnte lovbe-
kendtgørelser er alle senere blevet ændret.

Bemærkninger til de enkelte punkter.

Ad 1. Dette forudsætter,

- 1) at personellet udvides,
- 2) at tilsynet aflægger langt flere uanmeldte kontrolbesøg end i dag,
- 3) at tilsynet kommer til at bestå dels af arbejdere, der har virket som sikkerhedsrepræsentanter, udpeget af de faglige organisationer, dels af læger, ingeniører, sociologer m. m. udpeget af det offentlige og de faglige organisationer i for-ening,
- 4) at tilsynet ved besøg på virksomheder altid kon-takter de beskæftigede repræsentanter,
- 5) at indankede sager i videst muligt omfang be-handles på stedet.

Ad 2.

Afgiften, der i princippet tænkes udformet, som det er foreslået i rapport nr. 1 af arbejdsmiljøgrup-pen af 1972, skal tilskynde virksomhederne til at investere i bedre arbejdsmiljø.

Afgiften skal fastsættes ud fra virksomhedens standard på det arbejdsmiljømæssige område — jo ringere standard, des højere afgift — og skal være så høj, at det kan betale sig at investere i arbejds-miljøfremmende foranstaltninger. I denne forbin-delse skal følgende faktorer bl. a. indgå:

- 1) sikkerhedsstandard for maskiner, materialer og kemiske midler,
- 2) velfærds- og sundhedstilstanden i virksomheden,
- 3) arbejdstid, herunder anvendelse af aften- og nat-arbejde,
- 4) aflønningssystemer.

De midler, der kommer ind ved afgiften, skal an-vendes i arbejdet for at forbedre sikkerhed, sundhed og arbejdsmiljø, f. eks. via statens institut for ar-bejdshygiejne og lokale institutter for arbejds-hygiejne samt via arbejderbeskyttelsesfonden (jfr. pkt. 7 og 8).

Ad 3.

Straffebestemmelserne i arbejderbeskyttelseslov-givningen bør skærpes, således at de hjemler fæng-selsstraf for grove overtrædelser, og således at bøder bliver af en sådan størrelse, at de kan tjene deres formål. Dette må indebære, at der ved bøder ind-drages et beløb, der mangefold overstiger den øko-nomiske fordel, virksomheden har haft ved det lov-stridige forhold i de mange tilfælde, hvor en sådan sammenhæng foreligger.

Det anførte må tillægges en sådan vægt, at den almindelige tilbageholdenhed med at udvide det strafbare område må vige.

Ad 4.

I den nugældende lovgivning er der alt for mange formuleringer, der medfører fortolkningsmuligheder, der ikke er til gavn for de beskæftigede, f. eks. er der anvendt udtryk som „så vidt muligt“, „uden uforholdsmæssig ulempe“ og „med rimelighed kan“.

For at undgå en udhuling af loven skal dispensa-tionen være en sjælden undtagelse og kan kun gives af arbejdstilsynet efter høring i de faglige organi-sationer.

Ad 5.

Dette kan ske ved,

- 1) at der ansættes heltidsansatte arbejdslæger — udpeget af de beskæftigede — på alle større ar-bejdspladser, og at der i industrikvarterer an-sættes en fælles arbejdslæge. Arbejdslægerne skal på arbejdspladserne udføre de samme funk-tioner, som de praktiserende læger udfører i deres praksis.
- 2) at der til hver tilsynskreds knyttes mindst én arbejdslæge,
- 3) at alle beskæftigede årligt skal til helbredsefter-syn, og
- 4) at der på grundlag af de årlige helbredsundersøgel-ser og arbejdslægernes arbejde i øvrigt samt ind-beretninger fra de enkelte arbejdspladser om alle forekommende ulykker udarbejdes et statistisk materiale, der bl. a. skal belyse, hvilket arbejde der er særlig farligt.

Ad 6.

Det har vist sig, at der med den nuværende ord-ning kommer alt for mange varer på markedet, uden at der er skabt sikkerhed for at undgå sund-hedsfare. Det har også vist sig, at det er vanskeligt at fjerne de sundhedsfarlige varer fra markedet igen, førend der har været tale om mange alvorlige ulyk-ker, adskillige med dødelig udgang.

Ad 7.

Dette skal både ske ved en udbygning af statens institut for arbejdshygiejne og ved oprettelsen af lokale institutter for arbejdshygiejne, der skal stå til rådighed for virksomhederne (både indehaverne og de ansatte) i arbejdet med at konstatere mulig sundhedsfare ved anvendelsen af materialer og ke-miske midler og ved forskning i sikkerhedsudstyr, fremstilling af midler, materialer og maskiner, der ikke medfører sundhedsfare.

Ad 8.

Oplysningsarbejdet skal bl. a. udbygges ved, at

der stilles flere midler til rådighed for arbejderbeskyttelsesfonden.

Strengere uddannelseskraav som betingelse for betjening af komplicerede maskiner vil medføre, at mange af de ulykker, som i dag forårsages af ukendskab til maskinen, vil kunne undgås.

Ad 9.

Skifteholdsarbejde har i høj grad vist sig at være helbredsnedbrydende og skal derfor kun kunne finde sted, hvor der er tale om samfundsødvendig virksomhed. Det vil først og fremmest gælde inden for post-, telegraf- og telefonvæsen, told-, fyr-, brand-, politi- og fængselsvæsen samt vagttjeneste, sundheds- og redningsvæsen, vand-, gas-, el- og transportområdet, hotel-, restaurations- og forlystelsesbranchen.

Tilladelse gives af arbejdstilsynet efter høring i de faglige organisationer enten på forbundsplan eller lokalt, afhængig af, om der er tale om generelle tilladelser eller mere specielle for en enkelt arbejdsplads. Hvor skifteholdsarbejde findes nødvendigt,

skal det følges op af nedsat timetal og længere ferie.

Ad 10.

Det er påvist, at en række aflønningssystemer er direkte helbredsnedbrydende — specielt visse såkaldte produktivitetsfremmende akkordsystemer — og de er indført på mange arbejdspladser direkte mod arbejderens vilje.

Ad 11.

Arbejdsrådet skal bestå af personer, der til daglig arbejder med sikkerhedsforhold, bl. a. sikkerhedsrepræsentanter.

Ad 12.

En række af de nuværende bestemmelser vedrørende sikkerheden inden for de enkelte områder bærer i høj grad præg af, at arbejdspladsernes egne folk ikke har været med ved udformningen, hvilket medfører, at sikkerhedsforskrifterne ikke kan overholdes.